

Волинська обласна молодіжна громадська організація

Асоціація молодих політологів і політиків

СОЦІАЛЬНІ ПЕРСПЕКТИВИ КРІЗЬ ПРИЗМУ РЕВОЛЮЦІЙНИХ ЗМІН:

*результати соціологічного дослідження
серед жителів міста Луцька*

Луцьк

2014

Загальна інформація про дослідження

Дослідження громадської думки із вивчення соціальних перспектив крізь призму революційних змін виконане Волинською обласною молодіжною громадською організацією «Асоціація молодих політологів і політиків».

Завдання дослідження

1. Вивчити особливості оцінки теперішньої ситуації лучанами.
2. З'ясувати соціальні очікування від майбутнього політичного року серед жителів міста.
3. Оцінити подальші особисті перспективи через революційні зміни в державі.
4. Встановити рівень підтримки пропозицій нової влади.
5. Виявити соціально-демографічну обумовленість оцінки політичних подій.

Методика дослідження

Польовий етап – з 28 лютого до 3 березня. Обсяг вибірки – 410 жителів міста Луцька. Статистична оцінка похибки – 5%. Вибірка – квотна, репрезентативна для населення міста за віком (від 18 років і старші), статтю, місцем проживання (опитування здійснювалося в усіх житлових районах Луцька пропорційно до кількості населення).

Метод збору інформації: стандартизоване інтерв'ю. Обробка отриманої інформації здійснювалася у статистичному пакеті SPSS.

Результати дослідження

ОЦІНКА ТЕПЕРІШНЬОЇ СИТУАЦІЇ

На запитання «Як Ви оцінюєте свою теперішню ситуацію в цілому?» – відповіді лучан розподілилися наступним чином (див. табл. 1). Варто звернути увагу, що для 34% міського населення ситуація цілком прийнятна, тоді як для чверті (23%) – зовсім неприйнятна; 43.0% погоджуються з тим, що «жити важко, але терпіти можна».

Таблиця 1. Оцінка теперішньої ситуації

Як Ви оцінюєте свою теперішню ситуацію в цілому?	%
Все нормально	9.0
Все не так погано і жити можна	25.0
Жити важко, але терпіти можна	43.0
Становище тяжке, терпіти вже неможливо	23.0

Як бачимо з таблиці 2, чоловіки схильні оцінювати ситуацію більш оптимістично, аніж жінки. Якщо порівняти крайні позиції в оцінці теперішнього стану, то помітна діаметральна протилежність при найоптимістичнішій та найкритичнішій оцінках: серед тих, хто оцінив ситуацію як нормальну, 61.1% чоловіків, тоді як серед тих, хто вважає власне становище настільки тяжким, що далі вже неможливо терпіти, 62.8% жінок.

Таблиця 2. Оцінка теперішньої ситуації залежно від статі респондентів¹

Як Ви оцінюєте свою теперішню ситуацію в цілому?					
	Все нормально	Все не так погано і жити можна	Жити важко, але терпіти можна	Становище тяжке, терпіти вже неможливо	
Чоловіки	61.1	48.0	47.7	37.2	46.5
Жінки	38.9	52.0	52.3	62.8	53.5
	100	100	100	100	100

¹ Сума кожної із відповідей взята за 100%. Далі – дані подані однаково для всіх аналогічних таблиць.

Респонденти з вищою або незакінченою вищою освітою більш оптимістично дивляться на теперішню ситуацію. Поряд з тим лучани, які здобули середню спеціальну (професійно-технічну робітничу кваліфікацію) були більш схильними до відповіді, що їм жити важко або й зовсім нестерпно (див. таблиця 3).

Таблиця 3. Оцінка теперішньої ситуації залежно від освіти респондентів

Як Ви оцінюєте свою теперішню ситуацію в цілому?					
	Все нормально	Все не так погано і жити можна	Жити важко, але терпіти можна	Становище тяжке, терпіти вже неможливо	
Вища, незакінчена вища	58.3	55.9	46.6	43.0	49.1
Сер. спец., сер. проф.-техн	33.3	40.2	50.0	52.7	46.7
Неповна або повна сер. заг.	8.3	3.9	3.4	4.3	4.2
	100	100	100	100	100

Представники молодіжного середовища (18-29р.) порівняно з іншими частіше висловлюють оптимістичні погляди щодо теперішнього стану свого життя; респонденти у віці 30-41р., навпаки, більш песимістичні. Схожа тенденція помітна у відповідях двох найстарших вікових когорт учасників (старші 42років): у них рідко «все нормально», але разом з тим ці жителі міста Луцька є значно терплячішими («жити важко, але терпіти можна»).

Таблиця 4. Оцінка ситуації відповідно до віку респондентів

Як Ви оцінюєте свою теперішню ситуацію в цілому?					
	Все нормально	Все не так погано і жити можна	Жити важко, але терпіти можна	Становище тяжке, терпіти вже неможливо	
18-29	54.1	36.3	25.6	25.5	30.8
30-41	27.0	25.5	21.6	40.4	27.4
42-53	13.5	21.6	30.1	22.3	24.7
54-65	5.4	16.7	22.7	11.7	17.1
	100	100	100	100	100

СОЦІАЛЬНІ ОЧІКУВАННЯ ВПРОДОВЖ РОКУ

Більшість опитаних лучан вірять в те, що в найближчий рік наше життя зміниться на краще (56.6%), майже третина – на зміни не сподівається (31.9%), відсоток тих, хто очікує погіршення, на разі незначний (11.5%).

Таблиця 5. Очікування впродовж року

Як Ви вважаєте, в найближчий рік наше життя	%
Зміниться на краще	56.6
Залишиться без змін	31.9
Зміниться на гірше	11.5

Лучани із вищою освітою більшою мірою орієнтовані чекати впродовж року погіршення життя або тупцювання на місці («наше життя залишиться без змін»). Певною мірою схоже себе ведуть жителі міста з базовою або повною середньою освітою, які також частіше давали найкритичніші прогнози щодо майбутнього. Натомість респонденти із робітничою освітньою кваліфікацією (середня спеціальна або професійно-технічна освіта) найбільше чекають позитивних змін.

Таблиця 6. Очікування впродовж року в залежності від освіти респондентів

Як Ви вважаєте, в найближчий рік наше життя				
	Зміниться на краще	Залишиться без змін	Зміниться на гірше	
Вища, незакінчена вища	43.6	55.6	60.9	49.4
Сер. спец., сер. проф.-техн.	52.9	41.3	32.6	46.9
Неповна або повна сер. загальна	3.6	3.2	6.5	3.8
	100	100	100	100

Суттєвих відмінностей в очікуваннях жінок і чоловіків, різних вікових когорт немає.

ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ ЧЕРЕЗ РЕВОЛЮЦІЙНІ ЗМІНИ В ДЕРЖАВІ

Більша половина лучан відчувають себе у «виграші» від революції, що триває, (52.5%), 7.7% вважають, що програли; майже 40% жителів міста ще не в змозі оцінити «виграли» чи «програли» вони від революційних подій.

Таблиця 7. Особисто себе Ви відчуваєте у «виграші» чи «програші» через революцію, що триває?

	%
Скоріше у "виграші"	52.5
Ще важко визначити у "виграші" чи "програші"	39.8
Скоріше у "програші"	7.7

Респонденти із вищою освітою дещо більше схильні до виявлення песимістичних оцінок чи певної поміркованості (таблиця 8), що цілком узгоджується з їх більш негативними очікуваннями (таблиця 6), а лучани із середньою спеціальною освітою частіше схильні говорити про свій «виграш» через революційні зміни.

Таблиця 8. Оцінка революційних змін залежно від освіти респондентів

Особисто себе Ви відчуваєте у "виграші" чи "програші" через революцію, що триває?				
	Скоріше у "виграші"	Ще важко визначити ...	Скоріше у "програші"	
Вища, незакінчена вища	45.7	52.8	54.8	49.3
Сер. спец., середня проф.-техн.	49.0	44.7	41.9	46.8
Неповна або повна сер. загальна	5.2	2.5	3.2	4.0
	100	100	100	100

Цікавими є оцінки у віковому розрізі. До прикладу, більш поміркованою виявилася молодіжна когорта (18-29р.), котра більше, ніж для інші, оцінила сьогодишню ситуацію як «все нормально» (див. табл. 4). Більш схильні вважати себе у програші від революції респонденти віком 30-41р., (саме ця найосвіченіша група найбільш нетерпимо оцінила сьогодишню ситуацію(див. табл. 4)). Менш освічена у порівнянні з попередньою когорта (42-53р.) і найбільш терпима (див. табл. 4) такою, що «у програші», себе майже не вважає. Найбільш зрозумілою, як не дивно, виявилася перспектива для людей передпенсійного та пенсійного віку: у їх відповідях найменше невизначеності при оцінюванні подій.

Таблиця 9. Оцінка революційних змін залежно від віку респондентів

Особисто себе Ви відчуваєте у "виграші" чи "програші" через революцію, що триває?

АСОЦІАЦІЯ МОЛОДИХ ПОЛІТОЛОГІВ І ПОЛІТИКІВ

	Скоріше у "виграші"	Ще важко визначити ...	Скоріше у "програші"	
18-29	29.2	32.3	29.0	30.4
30-41	25.5	28.6	38.7	27.7
42-53	25.9	25.5	12.9	24.8
54-65	19.3	13.7	19.4	17.1
	100	100	100	100

ПОЛІТИЧНИЙ КОМПАС ВИБОРЦЯ ПРИ ОЦІНЦІ ПОДІЙ

Помітно деякі залежності в результатах серед прихильників ключових політичних партій та громадсько-політичних рухів.

Виборці політичної партії ВО «Батьківщина» частіше за прихильників інших політичних сил вважають нинішню ситуацію нормальною, симпатии партій ВО «Свобода» та «УДАР» дещо більше від загальних тенденцій схильні оцінювати ситуацію як «все не так погано і жити можна», а лучани, які підтримують «Правий сектор», більш схильні до найкритичніших («становище тяжке, терпіти вже неможливо») оцінок ситуації загалом.

Таблиця 10. Динаміка відхилень від загальних показників за політичною ознакою²

	Все нормально	Все не так погано і жити можна	Жити важко, але терпіти можна	Становище тяжке, терпіти вже неможливо
"Батьківщина"	+14.8%	-3.1%	+2.5%	-6.0%
"Правий сектор"	-8.3%	-2.8%	+0.1%	+5.7%
"Свобода"	-7.2%	+4.0%	-1.9%	+1.4%
"УДАР"	+0.7%	+1.9%	-0.7%	-1.0%

ПІДТРИМКА ПРОПОЗИЦІЙ НОВОЇ ВЛАДИ

Цікаво дізнатися громадську думку щодо рівня підтримки нових ініціатив для забезпечення перезавантаження влади після приходу до управління нового керівництва держави. Вивчалися питання призначення лідерів Майдану на ключові посади, люстрації та на рівні дослідницької ідеї запропонована заборона балотуватися тим, хто був депутатом принаймні два скликання.

Таблиця 11. Підтримка пропозицій нової влади

Чи підтримуєте Ви наступні пропозиції нової влади:	так	ні	ВВ
призначення лідерів Майдану на ключові посади	64.6	28.6	6.8
люстрація на всіх рівнях влади	89.8	6.8	3.4
заборона балотуватися тим, хто був депутатом принаймні останні 2 скликання	72.5	22.4	5.1

По усіх запропонованих ідеях отримано абсолютну більшість підтримки. Так, 89.8% опитаних підтримують процес люстрації на усіх рівнях влади, заборону балотуватися політикам старої генерації готові підтримати 72.5% респондентів, а 64.6% лучан схвалюють призначення лідерів Майдану на ключові посади.

² Порівнювалося із загальними результатами, коли сума результатів кожної відповіді взята за 100%. Список політичних партій та громадсько-політичних рухів подано у алфавітному порядку.

Таблиця 12. Підтримка пропозицій нової влади залежно від освіти

Чи підтримуєте Ви призначення лідерів Майдану на ключові посади?			
	так	ні	
Вища, незакінчена вища	44.5	59.0	48.9
Сер. спец., середня проф.-техн.	52.1	35.0	46.8
Неповна або повна сер. загальна	3.4	6.0	4.2
	100	100	100

Частіше підтримують кадрові призначення із середовища лідерів Майдану лучани з середньою спеціальною освітою, тоді як лучани із вищою освітою та середньою менш схильні схвалювати такі призначення.

Таблиця 13. Підтримка пропозицій нової влади за віком

Чи підтримуєте Ви призначення лідерів Майдану на ключові посади			
	так	ні	
18-29	28.7	34.2	30.4
30-41	26.4	31.6	28.0
42-53	27.9	17.1	24.6
54-65	17.0	17.1	17.0
	100	100	100

Лучани віком 42-53р. більш схильні підтримувати призначення лідерів Майдану на владні посади, тоді як лучани віком 18-41р. порівняно частіше від загальних показників відповідали, що вони проти таких призначень.

ВИСНОВКИ

1. Щодо оцінки теперішньої ситуації в цілому нормальною для себе її оцінили 9.0% лучан, ще для 25.0% – «все не так погано і жити можна», для 43.0% – «жити важко, але можна терпіти можна», тяжким і нестерпним вважають своє становище 23.0% жителів нашого міста. Чоловіки оптимістичніше оцінюють свою теперішню ситуацію у цілому, аніж жінки. Більш схильні до позитивних відповідей люди з вищою освітою.

2. Переважна більшість опитаних (56.6%) вважають, що впродовж року життя зміниться на краще, 31.9% думають, що змін не відбудеться, а 11.5% очікують погіршення життя. Погіршення або відсутність змін частіше очікують лучани з вищою освітою, тоді як з середньою спеціальною освітою більше очікують змін на краще.

3. Більшість опитаних (52.5%) відчують себе у «виграші» від революційних змін, меншість (7.7%) – у «програші»; 39.8% ще не в змозі чітко визначити подальшу власну перспективу. Знову ж таки жителі міста із вищою освітою частіше схиляються до критичніших оцінок, із середньою спеціальною освітою – до позитивних.

4. Прихильники партії «Батьківщина» порівняно частіше вважають нинішню ситуацію нормальною, симпатичні руху «Правий сектор» дещо більш схильні оцінювати власне становище нестерпним, «свободівці» та «ударівці» більше схильні говорити що «все не так погано».

5. Більшість опитаних лучан підтримують ідеї люстрації на всіх рівнях влади (89.8%), схвалюють заборону балотуватися тим, хто був депутатом принаймні останні 2 скликання (72.5%), позитивно сприймають призначення лідерів Майдану на ключові посади (64.6%). Щодо останньої відповіді, то рідше підтримують таку ідею лучани із вищою освітою.

АСОЦІАЦІЯ МОЛОДИХ ПОЛІТОЛОГІВ І ПОЛІТИКІВ

<http://politolog-volyn.org>